

Bestyrelsens årsberetning 2012

Menighedsrådsvalget, 2012

Også dette menighedsrådsvalg har været præget af aftalevalg og svage valgprocenter i de fleste sogne, hvor der har været afholdt afstemningsvalg. Det ses stadig af en del både inden for og uden for Folkekirken som en demokratisk svaghed. Men ved dette valg fik vi afprøvet en ny valgform, "generalforsamlingsmodellen", hvor man på forsøgsbasis har kunnet foretage valg af et menighedsråd på et offentlig møde. Et andet forsøg har været at lade valgperioden for valget være to i stedet for fire år. Der synes at have været stor tilfredshed med disse forsøg, hvor de har været gennemført – Landsforeningen af Menighedsråd har stået for særlige kurser i generalforsamlingsmodellen og i øvrigt foreslået et vejledende sæt af retningslinier for de opstillingsmøder, der mange steder er blevet holdt i forlængelse af orienteringsmøder om valget. Det forventes, at spørgsmålet om at udbrede generalforsamlingsmodellen og evt. gøre den til det normale vil blive taget op på Landsforeningens årsmøde 2013.

De næste valg

Efter menighedsrådsvalget følger som bekendt en række valg, i første række til distriktsforeningens bestyrelse, derefter til Landsforeningens. Til efteråret følger så valg til provstiudvalg og stiftsråd – det er udskudt i forhold til tidligere valg, da der har været kritik af, at de nyvalgte menighedsrådsmedlemmer havde svært ved at orientere sig på kvalificeret måde vedr. regler og kandidater til de overliggende organer. Nu afprøves de nye regler for første gang. Det er vigtigt at huske, at der ligger vigtige kompetencer i provstiudvalg og flere og flere også i stiftsrådet. Det øverste niveau, Folkekirken ledelse, har ikke endnu et demokratisk valgt organ med selvstændig kompetence, men netop på det øverste ledelsesniveau vil der måske være ændringer i vente inden for et par år.

Kursusvirksomheden

Distriktsforeningens kursusvirksomhed har stået helt i valgets tegn fra sidste generalforsamling til nytår. I august afholdt distriktsforeningen to valgkurser med materiale fra Landsforeningen, et hverdagsaftens-kursus, som koncentrerede sig om det valgtekniske, og et heldags-lørdagskursus, som inddrog hele spørgsmålet om rekrutteringen til og måldiskussionen om menighedsrådsarbejdet og tage problemer op, som hvordan man sikrer fornyelsen ved at skaffe nye kræfter ind, men samtidig fastholder værdifulde og erfarne medlemmer, som måske er ved at køre træet i de store og vanskelige opgaver, et moderne menighedsråd er stillet overfor.

Hertil kom et møde i september, hvor biskop Peter Skov-Jacobsen fremlagde sine visioner for kirkelivet i København til diskussion, især med henvisning til de kirkelukninger,

Stiftsrådet for Københavns Stift har anbefalet og som biskoppen bakker op om. Der var en livlig debat med deltagelse bl.a. af menighedsrådsmedlemmer fra flere af de kirker, der foreslås taget ud af brug.

Kursusvirksomheden på landsforenings- og distriktsforeningsplan er i øvrigt blevet omstruktureret i 2012. Det tidligere landsdækkende kursusudvalg havde sit sidste møde inden vor forrige generalforsamling, og dets nedlæggelse er blevet taget til efterretning uden protester på årsmødet i juni. Nu er det Landsforeningens stab, som står for det generelle kursusudbud i form af landsdækkende kampagner, hvor man tilbyder ens kurser til alle landsdele, og hvor ikke blot de lokale distriktsforeninger, som hidtil, men også provstiudvalg kan byde ind på et kursus, de gerne vil have – og hvor Landsforeningen så stiller med både oplægsholder og kursusmateriale. Det står selvfølgelig fortsat den enkelte distriktsforening frit for at afholde sine egne kurser – men Landsforeningen vil sikrer, at der rundt om i landet er adgang til en række ensartede kurser om centrale emner. Vor distriktsforening holdt sine egne kurser i 2012, men den planlagte kursusrække i foråret 2013 er med undtagelse af ét kursus arrangeret i samarbejde med Landsforeningen og med oplægsholder fra dens sekretariat.

Undtagelsen er et kursus, som mens dette skrives, endnu ikke er afholdt, arrangeret af Distriktsforeningen, Landsforeningen og Københavns Stiftsadministration om, hvilke instanser man som menighedsråd kan få råd og bistand fra, og hvem der har specialiseret sig i hvad. Evalueringen af denne form for kursus, som er en nyskabelse, vil indgå i formandens mundtlige oplæg på generalforsamlingen.

Presset på kirkerne i København

Som nævnt i sidste årsberetning, er presset på Folkekirken er størst i København, som nu har sogne hvor medlemmerne udgør mindre end halvdelen af beboerne. Det er mere den demografiske udvikling i den centrale del af hovedstadsområdet, der er problemet, end manglende interesse for Folkekirken. Mens Stiftsrådet i København har diskuteret muligheden for at lukke 17 kirker i stiftet, har man bygget den nye kirke nr. 43 i Helsingør Stift, som oprettedes i 1961. Det er næsten én ny kirke om året i gennemsnit. Det er ulig sværere for en menighed at sige farvel til en kirke, den har været knyttet til gennem mange år. Hertil kommer, at der mangler klare lovbestemmelser for, om og under hvilke omstændigheder en kirke kan nedlægges mod sit menighedsråds flertal – såfremt der er et lovligt valgt, fuldtalligt menighedsråd. Det er således ikke en kompetence, som ligger hverken hos provstiudvalg eller stiftsråd. Og nogle hævder, at den slet ikke ligger noget andet sted!

Det stiftsrådet har kompetence til, er sammen med biskoppen at indstille til Ministeriet for Ligestilling og Kirke, at navngivne kirker tages ud af folkekirkelig brug. Hvad der så

derefter vil ske, vil 2013 vise. Distriktsforeningens og Landsforeningens rolle indskrænker sig under dette vilkår til at rådgive de menighedsråd, som ønsker det, så godt de kan. Men hvad udfaldet bliver, ved ingen på nærværende tidspunkt.

Landsforeningens fremtid og distriktsforeningens rolle

Distriktsforeningen ser det fortsat som sin opgave at støtte hele sin medlemskreds, dvs. alle menighedsråds-, provstiuvalgs- og stiftsrådsmedlemmer bedst muligt uden at gøre sig til part i de konkrete konflikter, som opstår når det lokale samarbejde går i hårdknude. Hvad distriktsforeningen kan gøre, er at være et debatforum og alene eller i samarbejde med landsforeningen arrangere kurser, som gør medlemmerne bedre i stand til at håndtere de mange og komplicerede opgaver, de møder i deres dagligdag i Folkekirken. Og så endelig at danne bagland for de københavnske medlemmer af Landsforeningens bestyrelse.

Men netop distriktsforeningernes rolle er til debat for tiden. Ikke mindst Landsforeningens formand, Inge Lise Pedersen, har forholdt sig kritisk til den nuværende struktur, med en landsforening, som bygger på distriktsforeninger af meget forskellig størrelse og karakter. I nogle stifter er der næsten en distriktsforening pr. provsti, i andre stifter (Fyn, Lolland-Falster) er der kun én, og for at gøre det rigtig forvirrende er den tredje største af distriktsforeningerne, Sønderjyllands, en forening som dækker en del af to stifter. Forsøg på at skabe ensartethed ved overtalelse er ikke lykkedes indtil nu. Formanden har derfor meldt ud med et forslag, som omformer distriktsforeningerne nøglefunktionen som fødekæde til landsforeningen, således at valget af delegater til Landsforeningens årsmøde ikke foregår i distriktsforeningsregi. Bestyrelsen sender nu debattører ud i stifterne for at give oplæg til stiftsvise møder, så at der skabes et grundlag for debatten på årsmødet.

Endvidere har Inge Lise Pedersen foreslået en kraftig reduktion af antallet af bestyrelsesmedlemmer i Landsforeningen og en opgivelse af den bundethed af regionale hensyn, som præger den nuværende valg måde. Endelig foreslår formanden en afkortning af valgperioden, evt. med en gradvis udskiftning af bestyrelsen med delvise valg hvert eller hvert andet år, så både kontinuitet og fornyelse bedre tilgodeses. Der er kort sagt en række spændende ideer at debattere. Det er den nuværende bestyrelses klare overbevisning, at der nu må gøres noget for at styrke landsforeningen i fremtiden og hilser på denne baggrund formandens forskellige udspil velkommen som grundlag for den videre debat.

Der er på denne måde lagt op til virkelig diskussion på Landsforeningens årsmøde ved overgangen fra maj til juni 2013 – en god begrundelse for at stille op til delegeret-valget ud over det foreståede valg af ny bestyrelse for Landsforeningen. Da hver enkelt stemme

kan være afgørende for hvem der bliver valgt (og det er virkelig forekommet flere gange) er det vigtigt, at København udnytter alle sine tildelte pladser – det gælder også eventuelle vedtægtsændringer, der berører distriktsforeningerne. Så årsmødet har en vigtig funktion i menighedsdemokratiet.

Bestyrelsen

v/Karsten Fledelius, formand